

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	341
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
ID ОП у ЄДЕБО	13002
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Економічна кібернетика
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	Место для вводу текста.

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Кобець Віталій Миколайович
Члени експертної групи	Глушчевський В'ячеслав Валентинович, Різник Вячеслав Володимирович, Цирканюк Діана Андріївна
Залучений представник роботодавців	Место для вводу текста.
Спостерігачі	Место для вводу текста.
Дати виїзду до ЗВО	20.11.2019-22.11.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	Место для вводу текста.
Дата надходження звіту до Національного агентства	Место для вводу текста.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для вводу текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Место для ввода текста.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Цілі програми сформульовані на основі вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду та з урахуванням позицій стейкхолдерів, проте потребує відображення взаємозв'язок компетентностей та освітніх компонентів, визначених в освітньо-професійній програмі. Обсяг освітньої програми (90 кредитів ЄКТС) та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для магістерського ступеня вищої освіти. Зміст ОП «Економічна кібернетика» відповідає предметній області спеціальності. Структура ОП «Економічна кібернетика» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Зміст ОП «Економічна кібернетика» та освітньо-виховний процес (академнаставництво, студентське самоврядування, студентський простір Параграф, гуртки) спрямовані на формування соціальних навичок (soft skills). Потребує вдосконалення практика вибору дисциплін з інших освітніх програм, яка ще не реалізована на ОП «Економічна кібернетика», залишається блок дисциплін за вибором ЗВО та потребує включення матриці відповідності програмних результатів навчання з компетентностями і освітніми компонентами. Відсутність затвердженого в межах університету документа, який регламентує процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не є недоліком у контексті ОП «Економічна кібернетика» (ці процедури неявно регламентуються чинними Положеннями університету з урахуванням ст. 8 і ст. 34 Закону України «Про освіту»), адже на момент виїзної експертизи в університеті розроблено відповідне Положення, яке набуває чинності у найближчий час. Розроблені та оприлюднені на сайті кафедри додаткові дані про усі варіативні компоненти ОП «Економічна кібернетика». Доречно підібрані форми та методи навчання і викладання, що сприяють досягненню заявлених цілей. Наявні силабуси з усіх дисциплін ОП «Економічна кібернетика» магістерського рівня, що дозволяють надавати здобувачам доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На ОП забезпечується поєднання навчання і досліджень. Безкоштовний доступ для викладачів та здобувачів до міжнародних баз даних та усіх елементів освітнього середовища. Участь викладачів та здобувачів ОП «Економічна кібернетика» в українських та міжнародних проектах і програмах. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП «Економічна кібернетика» є чіткими та зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами результатів навчання для кожного освітнього компонента та заздалегідь оприлюднені на сайті факультету в розділі «студентам». В Університеті визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. ЗВО популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення (Unicheck (<https://unicheck.com/>) та Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>)). Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, що відповідає спеціальності та ОП, забезпечує досягнення поставлених цілей в ОП «Економічна кібернетика». Створена на інституційному рівні система стимулів з ключовими показниками діяльності сприяє

розвиткові викладацької майстерності, забезпечене врахування думки здобувачів вищої освіти в процесі конкурсного відбору викладачів кафедри та мінімізує конфлікт інтересів шляхом розподілу викладачів, що мають родинні зв'язки, за різними структурними підрозділами. Путівник студента, доступ до комп'ютерних лабораторій CISCO, бібліотека з 14 читальними залами, оцифровані хрестоматії з дисциплін, умови для перебування здобувачів із обмеженими можливостями, робота студентського сенату і профкому сприяє навчанню і довірі до керівництва закладу при потенційному виникненню конфліктних питань. Діяльність Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи попереджає конфліктні ситуації шляхом проведення просвітницької роботи зі здобувачами вищої освіти. Інституційні положення, розроблені університетом і розміщені у відкритому доступі сприяють визначенню чітких і зрозумілих правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Прикладна спрямованість ОП «Економічна кібернетика» і фокус дисциплін в сферу інформаційних технологій за рахунок стажувань викладачів, студентів, викладання дисциплін, пов'язаних з ІТ в економіці і бізнесі, використання вільного програмного забезпечення, врахування вітчизняного та зарубіжного досвіду, періодичний перегляд змісту ОП з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. ОП «Економічна кібернетика» за другим (магістерським) рівнем має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Реалізація ОП «Економічна кібернетика» побудована за принципом студентоцентрованого навчання. Реалізовані елементи дуальної освіти на базі проектно-освітнього центру розвитку інновацій в регіоні «Агенти змін» під час виробничої практики студентів. Добре прописана процедура обрання дисциплін вільного виробу. Доступність та зрозумілість правил прийому на ОП «Економічна кібернетика» для потенційних вступників. Правила прийому враховують особливості ОП «Економічна кібернетика» і відповідають рівню початкових (вхідних) компетентностей. Форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП «Економічна кібернетика» цілей та програмних результатів навчання. Наявні силабуси з усіх дисциплін ОП «Економічна кібернетика» магістерського рівня, що дозволяють надавати здобувачам доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На ОП забезпечується поєднання навчання і досліджень. Викладачі оновлюють зміст на основі досягнень сучасних практик у відповідній галузі. Інтернаціоналізація діяльності університету на інституційному рівні пов'язана із модернізацією вищої освіти у рамках проекту програми ЄС ERASMUS+. Проведення профілактичних заходів щодо попередження плагіату. Інформування, чіткі і зрозумілі форми контрольних заходів і критерії. Проведення моніторингу обізнаності здобувачів з процедурами контрольних заходів. Застосування технологічних рішень для виявлення порушень академічної доброчесності. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів ОП «Економічна кібернетика» повною мірою відповідає дисциплінам ОП «Економічна кібернетика». Професіоналізм викладачів та їх оцінка здобувачами є вирішальними для результатів

конкурсного добору. Проводяться заходи щодо залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу. Налагоджена система сприяння професійного розвитку викладачів. Путівник студента, доступ до комп'ютерних лабораторій, матеріально-технічної бази університету створює інституційні умови, сприятливі для навчання. В Університеті є довіра до інституційних правил, які діють на випадок виникнення конфліктних ситуацій. У ЗВО діє достатня кількість спеціалізованих комп'ютерних лабораторій інформаційно-обчислювального центру, навчального комплексу та лабораторії CISCO, Internet-центр, бібліотека з 14 читальними залами, електронна бібліотека повнотекстових видань. Наявний безкоштовний доступ до дистанційних платформ навчання і оцифрованих хрестоматій для навчальних дисциплін. Навчальний корпус обладнаний спеціальними ліфтами для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Діяльність відділу виховної та психолого-педагогічної роботи передбачає проведення просвітницької роботи з питань запобігання конфліктним ситуаціям. Студентський профком і студентський сенат допомагає у вирішенні організаційних питань у освітньому процесі особам із обмеженими можливостями. Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається відповідно з визначеною загальноінституційною політикою, яка визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу. Положення про запобігання академічному плагіату в академічному середовищі університету сприяє поліпшенню культури якості в університеті. Провідна роль в організації опитувань та обробці їх результатів належить Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи та Навчально-науковому центру якості надання освітніх послуг і дистанційного навчання. Організація зустрічей з випускниками ОП в рамках курсу «Від теорії до практики: секрети успіху» сприяє врахуванню думки випускників. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них у відкритому доступі та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми, що було визначено в процесі спілкування з фокус-групами ректорату, здобувачів вищої освіти, професорсько-викладацького складу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Перспективним є розширення у структурі ОП міждисциплінарних компонентів у межах споріднених ОП і спеціальностей, що станом на 22.11.2019 р. лише частково реалізується для ОП «Економічна кібернетика». В ОП «Економічна кібернетика» відсутня матриця кореляції програмних результатів навчання з компетентностями (проте, дана кореляція відображена у наданій пояснювальній записці до навчального плану). Відсутність затвердженого в межах університету документа, який регламентує процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не є недоліком у контексті ОП «Економічна кібернетика» (ці процедури неявно регламентуються чинними Положеннями університету з урахуванням ст. 8 і ст. 34 Закону України «Про освіту»), адже на момент виїзної експертизи в університеті розроблено відповідне Положення, яке набуває чинності

у найближчий час. Не всі здобувачі ознайомлені з силабусами, які були розроблені та затверджені у вересні 2019 року. В силабусах необхідно окремо визначити результати навчання і окремо компетентності, вони не є тотожними. Відсутня практика анонімного оцінювання робіт, вибіркового перевірок іншими викладачами. Перевіряється лише 10% кваліфікаційних робіт, відібраних випадковим чином, що залишає ймовірність порушення академічної доброчесності. Відсутність власних журналів, що індексуються в наукометричних базах Scopus/Web of Science або міжнародних конференцій, які б завершувалися публікаціями в наукометричних базах Scopus/Web of Science. Тому пропонуємо розглянути доцільність та можливість щодо індексації збірника наукових праць «Моделювання регіональної економіки», який видається кафедрою економічної кібернетики, у наукометричних базах Scopus/Web of Science. Рекомендація щодо підвищення якості ОП - при перспективному плануванні змін у структурі навчального плану ОП передбачити фінансову можливість щодо придбання спеціалізованого програмного забезпечення (якщо не існує умовно безкоштовних його аналогів) для оновлених дисциплін з метою підтримки високої якості надання освіти здобувачам ОП, зокрема, за рахунок європейських грантових програм. Результати опитувань не завжди доводяться до відома студентів, і вони не можуть бачити результатів їх імплементації. Опитування викладачами на кафедрі не є анонімним, що не дозволяє в повній мірі надати відповіді здобувачам вищої освіти. Для проекту освітньої програми необхідно започаткувати порядок її розміщення на офіційному сайті кафедри для ознайомлення з її змістом для всіх стейкхолдерів і налагодження зручного і зрозумілого каналу зв'язку з гарантом ОП і відповідною групою забезпечення.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі освітньої програми «Економічна кібернетика» (<https://nmv.pnu.edu.ua/mahistratura/051-економіка>) підготовки магістра за спеціальністю 051 «Економіка» - надати поглиблені теоретичні та практичні знання, уміння, навички за спеціальністю «Економіка», загальні засади методології наукової та професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру у сфері економіки (<https://kek.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/2019/11/%D0%9E%D0%9F-%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D1%96%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%9E%D0%A0-%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80.pdf>), що відповідає місії закладу вищої освіти. Місія університету: освіта – надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців; наука – формування сучасного дослідницького університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; регіон – спрямування освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Місія університету відображена в його стратегії розвитку на 2020-2025 рр., затверджена Вченою радою університету від 26.06.2019, протокол №6 (<https://pnu.edu.ua/стратегія-розвитку-університету>) (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83-%D0%9F%D0%9D%D0%A3-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82_%D0%BE%D1%81%D1%82..pdf).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

До розробки та удосконалення ОП «Економічна кібернетика» підготовки магістра за спеціальністю 051 «Економіка» залучалися здобувачі вищої освіти, випускники даної програми та академічна спільнота. Здобувачі вищої освіти залучалися за допомогою проведення регулярних опитувань. Пропозиції стосувалися як навчальних дисциплін, які б хотіли вивчати студенти (Електронна комерція, Моделювання методами нейронних мереж, Аналіз бізнес-процесів), так і вивчення окремих тем (Сучасні методи аналізу фондових ринків, Нейронечіткі технології прогнозування соціально-економічних процесів, Створення та розробка інтернет магазину). (Підтвердження отримано в результаті проведення опитування фокус-груп та аналізу динаміки змісту ОП з 2016 по 2019 рр.). Частково враховано інтереси та пропозиції окремих роботодавців (Івано-Франківське обласне

управління АТ «Ощадбанк», АТ «Прикарпаттяобенерго») в тематиці навчальних дисциплін Аналіз фондових ринків та інвестиційних проектів, Аналіз бізнес-процесів, Моделювання макроекономічних процесів, Моделювання мікроекономічних процесів. Враховано пропозиції академічної спільноти (протоколи засідань кафедри економічної кібернетики №4 від 3 листопада 2017 року, протокол №12 від 29 травня 2018 року). Варто відмітити, що при проведенні фокус-груп здобувачі висловилися за збільшення годин практичної підготовки і курсів з програмування та викладання дисциплін англійською мовою. Студентами внесена пропозицію ввести актуальний спецкурс «Інтернет маркетинг».

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП «Економічна кібернетика» було започатковано за результатами моніторингу ринку праці та ринку освітніх послуг Прикарпаття, що було проведено управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації. Регіональний контекст ОП «Економічна кібернетика» виражається у формуванні цілей та програмних результатів навчання ОП з урахуванням запитів регіонального ринку праці у контексті формування вмінь і навичок, які є найбільш запитуваними в регіоні. Під час формулювання цілей та програмних результатів було проаналізовано відповідні ОП ЛНУ імені Івана Франка, КНЕУ імені Вадима Гетьмана, ХНЕУ імені Семена Кузнеця, Тернопільського національного економічного університету, а також Краківської гірничо-металургійної академії ім. С. Сташица, подібні ОП Природничо-гуманітарного університету у Седльце (Республіка Польща). Гарантом ОП та викладачами проаналізовано навчальні плани університетів Республіки Польща (Гірнична академія ім. Сташица в Кракові, Природничо-гуманітарний університет в м. Седльце, Університет Марії Склодовської-Кюрі в Любліні) та Словаччини (Пряшівський університет) на предмет можливості підписання угод про подвійні дипломи. Встановлено їх узгодженість за предметами, які в процесі навчання можуть бути перезараховані (т. зв. Протокол еквівалентності, який встановлює принципи взаємного визнання досягнень, отриманих під час навчання). Підписано Угоди про співпрацю на рівні Університетів (<https://ic.pnu.edu.ua/en/partners/cooperation-agreements/>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт відсутній. Програмні результати навчання ОП «Економічна кібернетика» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (затверджено протоколом Вченої ради №7 від 30 серпня 2016 року) відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 №1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 №509). Програмні результати навчання за освітньою програмою «Економічна кібернетика» СВО «магістр» розподілені за складовими Національної рамки кваліфікації, що включають знання, уміння, комунікацію, автономію і відповідальність.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Прикладна спрямованість ОП «Економічна кібернетика» і фокус дисциплін в сферу інформаційних технологій за рахунок стажувань викладачів та студентів, викладання таких дисциплін як «Корпоративні інформаційні системи», використання вільного програмного забезпечення, такого як R. Врахування вітчизняного та зарубіжного досвіду. Періодичний перегляд змісту ОП з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. Тож, вважаємо, що освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика» за другим (магістерським) рівнем має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

В освітній програмі «Економічна кібернетика» не відображено відповідність між освітніми компонентами та компетентностями. Для закордонних ОП-аналогів не наведені назви, що відповідають ОП «Економічна кібернетика». Рекомендації: перспективним є залучення на систематичній основі роботодавців для участі у формуванні змісту ОП, компетентностей і програмних результатів навчання, зокрема, для проведення лекцій, проблемних кейсів, тренінгів тощо.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Наявні недоліки не є суттєвими, адже ОП «Економічна кібернетика» має свій фокус, чітко сформульовані цілі програми, які відповідають місії та стратегії ЗВО. Цілі програми сформульовані на основі вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду та з урахуванням позицій стейкхолдерів. Проте, потребує формального відображення логічний взаємозв'язок між компетентностями та освітніми компонентами, що визначені в освітньо-професійній програмі.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідний стандарт вищої освіти відсутній. Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання ОП «Економічна кібернетика» становить 90 кредитів ЄКТС, у т.ч. 24 кредити (або 26,7%) за вільним вибором здобувачів вищої освіти, 1 рік 4 міс.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми «Економічна кібернетика» має чітку структуру. Проте в описі ОП за 2016 рік відсутня структурно-логічна схема взаємозв'язків освітніх компонентів ОП «Економічна кібернетика». В переглянутій ОП за 2018 рік, яка ще не викладена на сайт, наявна структурно-логічна схема взаємозв'язків освітніх компонентів. Окрім цього, в описі ОП редакції 2016 р. Умінню 7 і Знанню 5 не поставлено у відповідність жодного з освітніх компонентів ОП, а також не зазначені зв'язки між ПРН і компетентностями. Під час виїзної експертизи гарантом ОП «Економічна кібернетика» надано аргументовані пояснення з цих фактів та представлено оновлений варіант (повний, а не лише стислий опис) ОП «Економічна кібернетика» редакції 2018 р. (станом на 21.11.2019 р. ця інформація на офіційному сайті кафедри відсутня), в якій наявна структурно-логічна схема взаємозв'язків освітніх компонентів та дотримано всі зв'язки між ПРН і компетентностями. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, мають наступну змістову структуру: Іноземна мова (професійного спрямування); Прикладна економетрика; Методологія та організація наукових досліджень; Моделювання макроекономічних процесів; Корпоративні інформаційні системи; Електронна комерція; Моделювання мікроекономічних процесів; (Моделі стратегічного управління; Основи фінансового ризик-менеджменту); Актуарні розрахунки; (Моделювання методами нейронних мереж, Моделювання процесів управління економічною безпекою); (Аналіз фондових ринків та інвестиційних проектів, Аналіз бізнес-процесів); (Математичні методи в маркетингу, Моделювання в управлінні персоналом); Виробнича практика; Атестація; Підготовка магістерської роботи. Вважаємо, що освітні компоненти ОП «Економічна кібернетика» в цілому дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Проте, в описі ОП редакції 2016 р., яку розміщено на офіційному сайті кафедри, відсутня структурно-логічна схема взаємозв'язків освітніх компонентів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 051 «Економіка». Визначений перелік дисциплін за змістом відповідає ОП «Економічна кібернетика», забезпечує покриття фахових компетентностей і програмних результатів навчання, підтримує фокус на підготовку економістів аналітиків з використанням інформаційних технологій (R в прикладній економетриці, нейронних мереж в моделюванні методами нейронних мереж) на мікро- і макроекономічному рівнях («Моделювання мікроекономічних процесів», «Моделювання макроекономічних процесів»). Викладання іноземної мови для предметної області і методологія та організація наукових досліджень в цілому забезпечує покриття загальних компетентностей. При цьому, характерною особливістю ОП «Економічна кібернетика», є те, що освітні компоненти ОП «Економічна кібернетика» передбачають підготовку фахівця (економіста-аналітика), здатного використовувати сучасні інформаційні, комп'ютерні та комунікаційні технології для вирішення складних соціально-економічних завдань на основі системного аналізу, моделювання і прогнозування соціально-економічних процесів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Індивідуальний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ОП «Економічна кібернетика» регламентується Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-realizatsii-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-DVNZ-Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-V.-Stefanyka.pdf>). Навчальні дисципліни вільного вибору ОП «Економічна кібернетика» забезпечує кафедра економічної кібернетики, яка оприлюднює дисципліни вільного вибору студента на інтернет-сторінці кафедри (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b8%d1%81%d1%86%d0%b8%df%d0%bb%d1%96%d0%bd%d0%b8-%d0%b2%d1%96%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be-%d0%b2%d0%b8%d0%b1%d0%be%d1%80%d1%83-%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b0-2/>). Процедура вибору студентами навчальних дисциплін включає наступні етапи: ознайомлення студентів із порядком, термінами та особливостями запису та формування груп (жовтень-листопад); ознайомлення студентів із переліком дисциплін і блоків вибору, які пропонуються (березень-квітень); опрацювання заяв студентів, перевірка контингенту студентів і попереднє формування груп. Студентам, вибір яких не може бути задоволений з відповідних причин, протягом 5-ти днів повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір із скоригованого переліку (травень); повторний запис студентів на вивчення навчальних дисциплін (блоків); остаточне опрацювання заяв студентів навчальними структурними підрозділами, прийняття рішень щодо студентів, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту студентів і формування груп на вивчення вибіркового дисциплін. Здобувачі СВО «магістр» здійснюють запис на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору у Приймальній комісії університету під час подання документів для вступу. Були надані заяви студентів на ім'я декана факультету, щодо вибору фахових дисциплін за даною ОП. Студентка Брик Богдана Ігорівна отримала індивідуальний графік із зазначенням форм контролю і графіком здачі дисциплін. Куратор організовує роботу студентів із вибору дисциплін згідно до порядку запису студентів для вивчення вибіркового дисциплін (наказ від

31.03.2015 № 190). На 2020-2021 н.р. Вчена рада ЗВО прийняла рішення про електронний вибір дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти. При цьому ЗВО дотримується позиції, що в навчальному плані мають бути дисципліни за вибором ЗВО, а не виключно за вибором студента.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Практична підготовка здобувачів ОП «Економічна кібернетика» дозволяє закріпити та поглибити професійні знання, уміння і навички, що були набуті студентами під час навчання. Для магістрантів ОП «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка» передбачено проходження виробничої та науково-дослідної практик. Здобувачі обирають бази практики відповідно до своїх уподобань. Якщо здобувачі самостійно не знаходять базу практики – кафедра пропонує бази практики відповідно до укладених договорів, п'ять з яких було укладено станом на 01.10.2019. Зміст і технологія проходження практики визначається програмою практики та методичними рекомендаціями (<https://kek.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/2018/03/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>), розробленими кафедрою економічної кібернетики. Програма визначає види і форми перевірки рівня сформованості необхідних умінь та навичок, вимоги до звіту студента про виконання програми практики. Під час науково-дослідної практики (<https://kek.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/2019/11/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%9D%D0%94%D0%9F-2018-1.pdf>) студенти оволодівають сучасними формами та методами наукової роботи, набувають практичних знань, умінь та навичок з провадження наукових досліджень. В процесі проходження практики (<https://kek.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/2018/03/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D0%BA%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA.pdf>) здобувачі поглиблюють свої знання шляхом застосування системного підходу до управління виробництвом, вибору раціональних моделей прийняття рішень і обґрунтування їх ефективності. Базами практик є органи державної влади та місцевого самоврядування, підприємства (установи, організації) різних видів та форм власності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП «Економічна кібернетика» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, які формуються під час проходження виробничої практики, вивчення дисциплін з іноземної мови, методології та організації наукових досліджень та відповідають таким, визначеним в освітній програмі, загальним компетентностям: умінню працювати, ґрунтуючись на засадах соціальної відповідальності та громадянської свідомості; умінню працювати як індивідуально, так і в команді; умінню адаптуватися до та працювати в нових ситуаціях. Формування соціальних навичок визначається також програмними результатами навчання: уміння працювати в стресових ситуаціях, приймати рішення в умовах невизначеності; здатність ефективно застосовувати різноманітні технології, методи та прийоми на всіх етапах інформаційно-комунікаційного процесу в сфері економіки; здатність до формування власної поведінки у відповідь на зміни у середовищі, унікальність; здатність відповідально ставитися до життя, навчання, діяльності, спрямування зусиль на формування гармонійної особистості на основі загальнолюдських моральних цінностей. Набуттю соціальних навичок сприяють організаційні форми: колективне та інтегративне навчання, технології навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці). Варто відзначити проведення кафедрою заходів «Від теорії до практики» з залученням провідних фахівців-практиків з місцевих підприємств та організацій (<https://kek.pnu.edu.ua/category/%d0%ba%d1%83%d1%80%d1%81-%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%86%d1%96%d0%b9-%d0%b2%d1%96%d0%b4-%d1%82%d0%b5%d0%be%d1%80%d1%96%d1%97-%d0%b4%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b8-%d1%81%d0%b5/>).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт для другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОП «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка» відсутній. При укладанні та вдосконаленні ОП «Економічна кібернетика» застосовано Національну рамку кваліфікацій для присвоєння після завершення навчання на ОП професійної кваліфікації, що відповідає чинному Довіднику кваліфікаційних характеристик професій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-%c2%abPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliya-Stefanyuka%c2%bb.pdf>), тижневе навантаження при підготовці магістрів не має перевищувати 14-16 годин (перший-

третьої семестри), 6 год. – четвертий семестр. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Кількість аудиторних навчальних годин для студентів денної форми навчання складає: з нормативних дисциплін циклу загальної підготовки – 1/3 від загальної кількості годин (10 годин у 1 кредиті ЄКТС); з дисциплін циклу професійної підготовки, з нормативних дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім ступенем бакалавр – від 33% до 66% (від 10 до 20 годин у 1 кредиті ЄКТС). Вказані нормативи дотримані в ОП «Економічна кібернетика» підготовки магістра за спеціальністю 051 «Економіка». Відповідно, дотримання нормативних вимог, а також дані отримані в результаті проведення фокус-груп зі здобувачами, дозволяють стверджувати про оптимальність співвідношення аудиторного обсягу навантаження студентів на ОП «Економічна кібернетика» та часу, виділеного їм на самостійну роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи встановлено, що підготовку здобувачів вищої освіти ОП «Економічна кібернетика» спеціальності 051 Економіка другого (магістерського) рівня за дуальною формою освіти станом на 22.11.2019 р. не передбачено. Окремі елементи дуальної форми освіти реалізуються в циклі практичної підготовки. В Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника створено проектно-освітній центр розвитку інновацій в регіоні «Агенти змін» (<http://agentyzmin.pnu.edu.u>). Робота структурного підрозділу спрямована на управління проектами різних типів, комерціалізацію проектів здобувачів вищої освіти та представників об'єднаних територіальних громад, які можуть пропонувати і спільні проекти. На базі центру «Агенти змін» забезпечуються елементи дуальної освіти, презентація проектів та проходження виробничої практики магістрантами. Проектна участь студентів ОП «Економічна кібернетика» на базі Агентів змін полягає в розробці проекту - грантової заявки «Екоромбік». Суть його полягає у створенні зони відпочинку та простору на 8 поверсі Економічного факультету, де студенти можуть ділитись власними думками і розвивати спільні ідеї. Навчання на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (базах практики) проходить відповідно до програми практики (<https://kek.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/2018/03/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D0%BA%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA.pdf>) та завдань виробничої практики (<https://kek.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/2018/03/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>) : вивчити на практиці сучасні методи прийняття рішень, інформаційного аналізу і моделювання

предметної області; проаналізувати предметну область конкретного об'єкта управління; ознайомитись зі структурою та функціями системи управління на конкретному підприємстві; ознайомитись з інструментальними засобами, що застосовуються для створення комплексних моделей оцінки, аналізу і прогнозування стану підприємства в цілому або його окремих підсистем; вивчити склад та структуру інформаційної бази конкретного підприємства; ознайомитись зі складом та характеристиками програмного забезпечення, що використовується на підприємстві, виконати науково-дослідну роботу з розробки напрямків удосконалення системи управління підприємством відповідно до теми випускної роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Реалізація ОП «Економічна кібернетика» побудована за принципом студентоцентрованого навчання. Реалізовані елементи дуальної освіти на базі проектно-освітнього центру розвитку інновацій в регіоні «Агенти змін» під час виробничої практики студентів. Добре прописана процедура вибору дисциплін вільного виробу (інформування, запис, корекція кількості студентів, корекція розкладу) (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-realizatsii-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-DVNZ-Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-V.-Stefanyka.pdf>). Індивідуальна освітня траєкторія здобувача релевантно корелює з матрицею формування програмних результатів ОП та фіксується у навчальних навантаженнях і порядку його виконання самими студентами разом із викладачами. Існує чітка та релевантна процедура вибору здобувачем дисциплін (інформування, запис, корекція кількості студентів, корекція розкладу), яку з 2020-2021 н.р. буде переведено у цифровий формат на базі системи дистанційного навчання, що зробить процедуру вільного вибору дисциплін ще прозорішою. Наявність силабусів з усіх дисциплін ОП робить процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів більш відповідною потребам здобувачів вищої освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Перспективним є розширення у структурі ОП міждисциплінарних компонентів у межах споріднених ОП і спеціальностей, що станом на 22.11.2019 р. лише частково реалізується для ОП «Економічна кібернетика». Таким чином, існуючі окремі недоліки з підкритеріїв 2.1-2.9 в їх цілісності можна вважати не суттєвими у контексті критерію 2.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Обсяг освітньої програми (90 кредитів ЄКТС) та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для магістерського ступеня вищої освіти. Зміст освітньої програми має структуру, відображено у наданій структурно-логічній схемі взаємозв'язку між освітніми компонентами, що була включена в переглянуту ОП за 2018 рік, яка ще не розміщена на офіційному сайті кафедри. Зміст ОП «Економічна кібернетика» відповідає предметній області спеціальності. Структура ОП «Економічна кібернетика» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії

(Освітньо-професійна програма 051 Економіка (магістерський рівень), Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0/>), що дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Зміст ОП «Економічна кібернетика» та освітньо-виховний процес (академнаставництво, студентське самоврядування, студентський простір Параграф, гуртки) спрямовані на формування соціальних навичок (soft skills). Перспективним вважаємо можливість розширення структури ОП за рахунок міждисциплінарних компонентів у межах споріднених ОП і спеціальностей, а також приділення додаткової уваги до формування та логічного узгодження всередині матриці відповідності ПРН з компетентностями та освітніми компонентами.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання за ОП «Економічна кібернетика» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
<https://admission.pnu.edu.ua/>

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання за ОП «Економічна кібернетика» (<https://admission.pnu.edu.ua/>) враховують особливості програми. Вступ до магістратури ОП «Економічна кібернетика» за спорідненими галузями знань, спеціальностями передбачає складання ЄВІ з іноземної мови і фахового іспиту (Комплексний іспит з економічної кібернетики). Вступ до магістратури за неспорідненими галузями знань, спеціальностями передбачає складання додаткового фахового іспиту (Економічна теорія). Програмові вимоги для проведення фахових випробувань готуються завідувачем кафедри економічної кібернетики і затверджуються головою Приймальної комісії не пізніше ніж за три місяці до початку прийому заяв вступників. Програмові вимоги оновлюються щорічно. Програма Комплексного іспиту з економічної кібернетики містить питання з таких навчальних дисциплін: Економічна кібернетика, Моделювання економіки, Дослідження операцій, Економетрика. Програма додаткового фахового іспиту (Економічна теорія) містять питання з наступних навчальних дисциплін: Мікроекономіка, Макроекономіка, Політекономія.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf>), схваленим Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №11 від «29» листопада 2016 р.) та введеним в дію наказом ректора (№1 від «03» січня 2017 р.) та Положенням про порядок визначення академічної різниці та перерахування навчальних дисциплін в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,

схваленим Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №3 від «31» березня 2015 р.) та введеним в дію наказом ректора (№191 від «01» квітня 2015 р.). Дані Положення доступні для усіх учасників освітнього процесу, адже оприлюднені на офіційному сайті університету (<https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/>). Випадків застосування правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності на ОП «Економічна кібернетика» підготовки магістра за спеціальність 051 «Економіка» не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Станом на 22.11.2019 р. у питаннях визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, університет керується ст. 8 "Види освіти" та ст. 34 "Кваліфікації" Закону України «Про освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>), згідно з якими «результати навчання, здобуті шляхом неформальної ... освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством», а також «результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися у системі ... неформальної ... освіти». Процедура визнання цих результатів неявно міститься у «Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу» (чітко зазначено у п.3.5) з доповненням регламенту процедури врахування результатів за «Положенням про порядок визнання академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін». Під час опитування фокус-групи «Адміністрація» (зустріч №8, 21.11.2019) з'ясовано, що станом на 22.11.2019 окреме Положення, яким регламентуються процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, вже є розробленим і знаходиться на етапі ухвалення Вченою радою університету. Прикладів зарахування результатів неформального навчання на ОП не було, але експертна група відзначає його часткове впровадження через «Школи бізнесу» (економічний факультет університету), де здобувачі ОП беруть участь у тренінгах та кейсах («Тайм-менеджмент: від особистої ефективності до успішної кар'єри»).

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Доступність та зрозумілість правил прийому на ОП «Економічна кібернетика» для потенційних вступників. Правила прийому враховують особливості ОП «Економічна кібернетика» і відповідність рівню початкових (вхідних) компетентностей.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Розроблено, але не затверджено (станом на 22.11.2019 року), проект Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Відсутність затвердженого в межах університету документа, який регламентує процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не є недоліком у контексті ОП «Економічна кібернетика» (ці процедури неявно регламентуються чинними Положеннями університету з урахуванням ст. 8 і ст. 34 Закону України «Про освіту»), адже на момент виїзної експертизи в університеті розроблено відповідне Положення, яке набуває чинності у найближчий час.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчання на ОП «Економічна кібернетика» здійснюється за денною (очною) формою. У процесі реалізації ОП використовуються підтримка працюючих студентів шляхом використання добре впровадженої системи дистанційного навчання, хрестоматії в електронному вигляді, що доступні за акканутом студента як в Університеті, так і поза його межами. У процесі проведення фокус-груп зі студентами та органами студентського самоврядування з'ясовано, що методи навчання і викладання на ОП «Економічна кібернетика» відповідають заявленим цілям. Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи з відповідними методами організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності, стимулювання і мотивації, контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності. Методи навчання включають методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні, наочні, практичні, самостійна робота), стимулювання і мотивації (дискусії, ділові ігри). Форми оцінювання передбачають усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, підготовку звітів за результатами виробничої практики, підсумковий контроль. Навчання на ОП «Економічна кібернетика» передбачає переведення на індивідуальний графік згідно з Положенням про навчання студентів за індивідуальним графіком (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/09/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-628.pdf>). Принципам академічної свободи відповідають індивідуальні навчальні заняття, які організуються у позанавчальний час за окремим графіком (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba-%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%81%d1%83%d0%bb%d1%8c%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9-%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d1%87%d1%96%d0%b2/>), складеним кафедрою з урахуванням індивідуальних навчальних планів з магістрантами, як правило, за темами наукових досліджень, консультації, на яких магістранти отримують від викладачів відповіді на конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Інформаційне забезпечення навчального процесу за ОП «Економічна кібернетика» включає формування інформаційного пакету для спеціальності, що містить, зокрема, стислий опис підрозділів, їх структури, викладацького складу, а також напрямів і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців із зазначенням термінів та умов навчання, форм атестації, навчальний план з розподілом годин за нормативними і вибірковими дисциплінами, послідовність та терміни їх вивчення для кожної форми навчання, анотацію

дисциплін із зазначенням попередніх умов їх вивчення, форм навчальної діяльності, прізвищ професорсько-викладацького складу, методики викладання, методів навчання, рекомендованої літератури, умов і термінів вивчення окремих тем, системи оцінювання успішності. Інформаційні пакети ОП «Економічна кібернетика» розміщені на сайті економічного факультету і кафедри економічної кібернетики (https://kek.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/2019/10/ECTS_MAG_Ekonomika-2019-2020.pdf), а також в системі дистанційного навчання. Також матеріали щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за накопичувальною системою, у межах окремих освітніх компонентів ОП у друкованому вигляді знаходяться на кафедрі економічної кібернетики. Окремо варто відзначити наявність силабусів з усіх навчальних дисциплін ОП «Економічна кібернетика», що включають інформацію про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання а також контактні дані викладача. В силабусах одним переліком зазначені результати навчання (компетентності), хоча відповідність між ними не є взаємно однозначною.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час реалізації ОП «Економічна кібернетика» забезпечується поєднання навчання і досліджень. Здобувачі ОП «Економічна кібернетика» систематично беруть участь у Всеукраїнському та Міжнародному конкурсах студентських наукових робіт зі спеціалізації «Економічна кібернетика», конкурсі Стипендіальної програми «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука, в яких неодноразово були призерами та переможцями (<https://kek.pnu.edu.ua/category/нагородження>). Здобувачі ОП «Економічна кібернетика» публікуються у наукових фахових виданнях, матеріалах всеукраїнських та міжнародних конференцій (<https://kek.pnu.edu.ua/наукова-робота-студентів>). Варто відзначити навчання здобувачів ОП «Економічна кібернетика» за програмою «Еразмус+» в університетах Румунії (Ясський університет ім. А.Й. Кузи) та Франції (Університет науки та технології Лілль І). Студенти спеціальності «Економічна кібернетика» є учасниками міжнародних економічних форумів (<https://kek.pnu.edu.ua/2018/09/16/xxviii-економічний-форум>). Беруть участь в NBU University Challenge – змаганні студентських команд закладів вищої освіти України, які аналізують економічну ситуацію в країні та надають рекомендації щодо монетарної політики. Окремі кваліфікаційні наукові проекти здобувачів вищої освіти за ОП «Економічна кібернетика», а також наукові проекти викладачів отримали підтримку роботодавців, що виражається у впровадженні результатів досліджень в практичній діяльності і підтверджується відповідними довідками про впровадження. Робота над кваліфікаційною роботою СВО «магістр» розпочинається з першого року навчання, проходить апробацію на конференціях, які проводяться на базі університету, перевірку на плагіат і передзахист. В 1-му турі олімпіади з економічної кібернетики беруть участь 50% здобувачів вищої освіти.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі ОП «Економічна кібернетика» щороку оновлюють робочі навчальні програми дисциплін відповідно до актуальних наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Зміни стосуються практично всіх структурних складових робочої навчальної програми дисципліни: мети та завдань навчальної дисципліни, програми навчальної дисципліни, структури навчальної дисципліни, змісту лекційного матеріалу, переліку семінарських, практичних та лабораторних занять, змісту самостійної роботи, індивідуальної роботи, системи поточного та підсумкового контролю результатів навчання, переліку рекомендованої літератури. Також ініціатором оновлення переліку освітніх компонентів є сам ЗВО (прикладом є запровадження курсу «Охорона праці в галузі») за рішенням Вченої ради університету (Ухвала Вченої ради № 5 від 29 травня 2018 р.). Щороку оновлюється і затверджується на засіданні кафедри тематика кваліфікаційних робіт (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b8%d0%bf%d0%bb%d0%be%d0%bc%d0%bd%d1%96-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b8/>), які є актуальними, мають теоретичне і прикладне значення, відповідають сучасному стану та перспективам розвитку науки, а також враховують особистий інтерес студента (даний факт підтвердили фокус-групи зі студентами). Також оновлюються програми виробничої і науково-дослідної практик (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0/>), в яких уточнюється зміст і технологія проходження практики.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП «Економічна кібернетика» пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Так, на підставі угод про співпрацю з Університетами Республіки Польща (Жешувський університет, Університет Марії Склодовської-Кюрі, Природничо-гуманітарний університет в м. Седльце, Університет в м. Лодзь) (<https://ic.pnu.edu.ua/%d1%83%d0%b3%d0%be%d0%b4%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%be-%d1%81%d0%bf%d1%96%d0%b2%d0%bf%d1%80%d0%b0%d1%86%d1%8e/>) викладачі кафедри економічної кібернетики пройшли стажування, здійснюють свою професійну діяльність в даних ЗВО, беруть участь в їх наукових заходах (конференціях, симпозиумах, круглих столах) (Стажування в Жешувському університеті – Uniwersytet Rzeszowski, Стажування в Балтійському науково-дослідному інституті проблем трансформації економічного простору (м. Рига, Латвія). Студенти спеціальності «Економічна кібернетика» в рамках програми «Еразмус+» навчались в університетах Румунії (Ясський університет ім. А.Й. Кузи) та Франції (Університет науки та технологій Лілль І, Тарас Малишівський), брали участь у XXVIII Економічному форумі (м.Криниця, Республіка Польща, Вікторія Леськів) (<https://kek.pnu.edu.ua/2018/09/16/xxviii-%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%b9-%d1%84%d0%be%d1%80%d1%83%d0%bc/>). Інтернаціоналізація дозволяє забезпечити ефективність впровадження сучасних інформаційних та інноваційних технологій у навчально-виховний процес, впровадити передовий досвід організації самостійної роботи студентів, а також досвід проведення практичної підготовки студентів у практику реалізації ОП «Економічна кібернетика». Інтернаціоналізація діяльності університету на інституційному рівні пов'язана із модернізацією вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання (<http://mopedproject.eu/ua/>) у рамках проекту програми ЄС ERASMUS+ MoPED.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП «Економічна кібернетика» цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого навчання та академічної свободи. Наявні силабуси з усіх дисциплін ОП «Економічна кібернетика» магістерського рівня, що дозволяють надавати здобувачам доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На ОП забезпечується поєднання навчання і досліджень. Викладачі оновлюють зміст на основі досягнень сучасних практик у відповідній галузі. Інтернаціоналізація діяльності університету на інституційному рівні пов'язана із модернізацією вищої освіти у рамках проекту програми ЄС ERASMUS+

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Під час інтерв'ювання виявлено бажання магістрантів і випускників ОП «Економічна кібернетика» посилити мовні soft skills (business English) шляхом збільшення різноманіття дисциплін, які викладаються англійською мовою; у подальшому це було б суттєвою перевагою ОП. Окрім цього, у силабусах дисциплін доцільним є подання результатів навчання і компетентностей окремо, адже вони не є тотожними. У подальшій практиці застосування силабуси мають стати підґрунтям, на якому здобувачі реалізовуватимуть своє право на вільний вибір дисциплін; для цього потрібно знайомити їх зі змістом силабусів на початку нового навчального року.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Розроблені та оприлюднені на сайті кафедри додаткові дані про усі варіативні компоненти ОП «Економічна кібернетика» (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b8%d1%81%d1%86%d0%b8%d0%bf%d0%bb%d1%96%d0%bd%d0%b8-%d0%b2%d1%96%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be-%d0%b2%d0%b8%d0%b1%d0%be%d1%80%d1%83-%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b0-2/>). Вдало підібрані форми та методи навчання і викладання, що сприяють досягненню заявлених цілей. Наявні силабуси з усіх дисциплін ОП «Економічна кібернетика» магістерського рівня, що дозволяють надавати здобувачам доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На ОП «Економічна кібернетика» забезпечується поєднання навчання і досліджень. Викладачі оновлюють зміст на основі досягнень сучасних практик у відповідній галузі. Потужне кадрове та матеріально-технічне забезпечення ОП «Економічна кібернетика». Наявність електронного розкладу навчальних занять. Безкоштовний доступ для викладачів та здобувачів до міжнародних баз даних та усіх елементів освітнього середовища. Участь викладачів та здобувачів ОП «Економічна кібернетика» в українських та міжнародних проектах і програмах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ОП «Економічна кібернетика» забезпечується пунктом 8 РПНД «Методи контролю», а також пунктах 9. «Розподіл балів, які отримують студенти» та 10. «Шкала оцінювання: національна та ECTS». Також в пункті 6 «Система оцінювання курсу» силабусів навчальних дисциплін наведено загальну систему оцінювання курсу, вимоги до письмової роботи, семінарських занять та умови допуску до підсумкового контролю. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів ОП «Економічна кібернетика» на початку семестру у формі силабусу та РПНД. Розклад поточного та підсумкового контролю оприлюднений є у відкритому доступі за посиланням (<https://pnu.edu.ua/%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4/>). Контрольні заходи в дистанційній формі мають дедлайн, який бачить студент, відвідавши сайт (платформу) дистанційного навчання <http://www.d-learn.pu.if.ua/>. Результати фокус-груп зі студентами підтвердили, що викладачі ОП «Економічна кібернетика» ознайомлюють здобувачів з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання на першому занятті курсу. При цьому, форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для здобувачів ОП «Економічна кібернетика». Критерії для здобувачів за різними дисциплінами є різними, що відображено у силабусах. При цьому спільним є те, що допуск до підсумкового контролю з дисципліни є мінімум 25 балів, а для зарахування дисципліни - мінімум 50 балів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти спеціальності «Економіка» для СВО «магістр» відсутній. Формою атестації здобувачів ОП «Економічна кібернетика» є захист кваліфікаційної роботи. Атестація осіб, які здобувають ступінь магістра за ОП «Економічна кібернетика», здійснюється Екзаменаційною комісією, до складу якої зазвичай включаються представники роботодавців та їх об'єднань, згідно з Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/05/Polozhennia-pro-poriadok-stvorennia-ta-orhanizatsiiu-roboty-Ekzamenatsiinoi-komisii-u-DVNZ-%c2%abPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasylia-Stefanyka%c2%bb-%e2%84%9633-vid-27.01.2015r.-1.pdf>). У відкритому доступі на сторінці кафедри (<https://kek.pnu.edu.ua/>) економічної кібернетики наявні Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт для студентів спеціальності «Економіка (Економічна кібернетика)» освітнього рівня «магістр», у яких розкрито вимоги та критерії оцінювання.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На ОП «Економічна кібернетика» визначені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які відображені у відповідних нормативних документах (<https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/>). Добре визначено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначено порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів ОП «Економічна кібернетика» забезпечується наступним чином: 1. Поточний контроль частково передбачений дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій. 2. Підсумковий контроль може за бажанням здобувача вищої освіти відбуватись в тестовій формі з використанням ІТ-технологій. 3. Повторний контроль (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням ІТ-технологій при комісії. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2), другий – комісії (талон №3), яка створюється керівником навчального структурного підрозділу. Друга перездача (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням ІТ-технологій. У Положенні про запобігання академічному плагіату чітко прописано процедуру оскарження висновку про допуск кваліфікаційної роботи до захисту. Проведені фокус-групи зі здобувачами ОП «Економічна кібернетика» підтвердили обізнаність останніх з вищевказаними документами та процедурами. Випадків застосування процедур оскарження результатів контрольних заходів на ОП «Економічна кібернетика» не було. Варто відзначити відкриті, дієву та апробовану процедуру врегулювання конфліктних ситуацій на рівні деканату за активної участі та сприяння студентського сенату.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності У ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» регламентують такі документи: 1. Положення про запобігання академічному плагіату (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf>). 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fkomisiia.doc>). 3. Кодекс честі ДВНЗ

«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc). Відповідно до укладених угод університет використовує системи виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості такі як Unicheck (<https://unicheck.com/>) та Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>), які рекомендовано МОН України. На плагіат перевіряють 10% робіт, які відбираються шляхом жеребкування за участі органів студентського самоврядування. Відібрані роботи перевіряються на безоплатній основі (проте, повторна перевірка для студентів є платною). При перевірці магістерських робіт на плагіат застосовується дві рекомендовані МОН системи (Unicheck та польська система, з якими університет уклав угоди). Перевірка проходить в Науковій бібліотеці університету. Кількість збігів не має перевищувати 30%, і експертним висновком кафедри має бути підтверджено, що дані збіги не є плагіатом, а обумовлені необхідністю огляду літератури чи цитуванням. Роботи, в яких рівень збігів перевищує визначений ЗВО, мають бути доопрацьовані. На ОП «Економічна кібернетика» приклади недопуску здобувачів до підсумкової атестації з причин порушення академічної доброчесності відсутні. В Університеті популяризують академічну доброчесність та проводять комплекс профілактичних заходів щодо попередження плагіату. Зокрема створено Комісію з питань етики та академічної доброчесності, яка діє відповідно до однойменного Положення (<https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fkomisiia.doc>). Дана Комісія здійснює загальний моніторинг та контроль за дотриманням членами університетської громади норм та принципів Кодексу честі. Існує посада провідного фахівця з питань запобігання і виявлення корупції, завданням якого є попередження різних проявів корупції, в тому числі і шляхом моніторингу відгуків у соціальних мережах. Є гаряча лінія з адміністрацією. Варто відзначити, що випадків виявлення порушення академічної доброчесності на ОП «Економічна кібернетика» зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Проведення профілактичних заходів щодо попередження плагіату. Інформування, чіткі і зрозумілі форми контрольних заходів і критеріїв. Проведення моніторингу обізнаності здобувачів з процедурами контрольних заходів: чинні практики "взаємного контролю" та "зворотного зв'язку" для активізації та соціалізації здобувачів у контексті сприяння чесності, справедливості та академічної доброчесності. Застосування технологічних рішень для виявлення порушень академічної доброчесності на базі платформи D-Learn. Відкрита, дієва та релевантна процедура врегулювання конфліктних ситуацій на рівнях деканату та університету за активної участі та сприяння студентського сенату.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Відсутня практика анонімного оцінювання робіт, вибіркового перевірок іншими викладачами. Перевіряється лише 10% кваліфікаційних робіт, відібраних випадковим чином, що залишає ймовірність порушення академічної доброчесності. Пропонується збільшити рівень охоплення кваліфікаційних робіт перевіркою на плагіат.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП «Економічна кібернетика» є чіткими та зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами результатів навчання для кожного освітнього компонента та заздалегідь оприлюднені на сайті факультету в розділі «студентам»

(<https://econ.pnu.edu.ua/%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b0%d0%bc-2/>). В Університеті визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності (1.Положення про запобігання академічному плагіату (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf>). 2.Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(<https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fkomisiia.doc>). 3.Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc). ЗВО популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення (Unicheck (<https://unicheck.com/>) та Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>)).

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Всі викладачі кафедри за ОП «Економічна кібернетика» є докторами або кандидатами економічних наук зі спеціальності 08.00.11. Математичні методи, моделі та ІТ в економіці. При виборі дисциплін враховується відповідність наукових інтересів викладача дисциплінам, що викладаються. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Інформація наведена в ОП «Економічна кібернетика» стосовно академічної та/або професійної кваліфікації викладачів відповідає дійсності та оприлюднена на сайті кафедри економічної кібернетики (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d1%86%d1%8c%d0%ba%d0%b8%d0%b9-%d1%81%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4/>). Варто відзначити щорічне проведення Університетом рейтингування викладачів, яке є відкритим, прозорим та оприлюднене на сайті (<https://econ.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/39/2018/12/reitung.jpg>). Відповідно до Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/01/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) процедура конкурсного добору викладачів враховує професіоналізм, рейтинг та оцінку викладача здобувачами вищої освіти. З метою усунення можливого конфлікту інтересів, у випадках коли в одному структурному підрозділі працюють родичі, в Університеті введено процедуру, за якою даний працівник переходить у пряме підпорядкування проректора (стосується погодження заяв та інших документів працівника). Результати проведення фокус-груп зі здобувачами вищої освіти ОП «Економічна кібернетика» засвідчили задоволеність здобувачів професіоналізмом викладачів та рівнем їх кваліфікації.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. При призначенні викладачів за конкурсом враховують їх рейтинг та оцінку студентами. Результати зустрічей з адміністрацією та викладачами ОП «Економічна кібернетика» засвідчили дотримання вимог Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/01/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>). Відбір викладачів за конкурсом суттєво залежить від фідбеку студентів стосовно конкурсанта-викладача, Якщо за 5 бальною шкалою викладач отримує менше 4 балів, то контракт з викладачем укладається не більше, ніж на 1 рік. Для найбільш ефективних викладачів за критеріями Положення максимальний строк обрання – 5 років. Кожен штатний викладач отримує не менше 1 ставки на навчальний рік. Для запобігання конфлікту інтересів для професорсько-викладацького складу, які мають родинні

зв'язки відслідковується, щоб вони працювали в різних структурних підрозділах університету. Всі викладачі ОП «Економічна кібернетика» відібрані за конкурсом та працюють за умовами контракту тривалістю від 2 до 5 років. Варто відзначити, що результати проведення фокус-груп з викладачами ОП «Економічна кібернетика» засвідчили задоволеність останніх процедурами та прозорістю конкурсного добору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу через участь в практичній підготовці фахівців ОП «Економічна кібернетика». Відповідно до Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://vvnp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf) та кафедральних документів щодо проведення практики (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0/>) участь роботодавців полягає в підписанні Угоди на проведення практики студентів ЗВО, організації та контролю проходження практики студентами у конкретних підрозділах бази практики, написанні характеристики на практиканта. Базами практики виступають підприємства (установи, організації) різних видів та форм власності; органи державної влади та місцевого самоврядування; Державна податкова, Державна контрольно-ревізійна, Державна казначейська служби, з якими підписані довгострокові (<https://vvnp.pnu.edu.ua/%d1%83%d0%b3%d0%be%d0%b4%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%be-%d1%81%d0%bf%d1%96%d0%b2%d0%bf%d1%80%d0%b0%d1%86%d1%8e/>) чи короткострокові договори (зберігаються на кафедрі у звітах про проходження практики).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

До реалізації ОП «Економічна кібернетика» залучаються професіонали-практики, експерти та представники роботодавців для участі в атестації здобувачів вищої освіти. Для студентів та викладачів впродовж навчального року організуються зустрічі з професіоналами в галузі економіки (<https://pnu.edu.ua/blog/category/категорія-подій>). Значну роль у налагодженні співпраці між Університетом та роботодавцями відіграє Офіс проектно-освітнього центру «Агенти Змін», створений на базі Університету (<http://agencyzmin.pnu.edu.ua>). Крім того, за ініціативою кафедри для здобувачів вищої освіти за ОП «Економічна кібернетика» запроваджено Курс лекцій «Від теорії до практики: секрети успіху» (<https://kek.pnu.edu.ua/category/курс-лекцій-від-теорії-до-практики>), які проводять практики та експерти в галузі економіки.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» має систему професійного розвитку викладачів, що регулюються Положенням про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників, Положенням про атестацію педагогічних працівників ДВНЗ «ПНУ», Порядком розподілу навчальних дисциплін між науково-педагогічними працівниками кафедр університету. В ЗВО існують процедури моніторингу рівня професіоналізму викладача, які відображено в Базовому положенні про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників ДВНЗ «ПНУ», Методичних рекомендаціях до організації відкритих занять, взаємовідвідування та контрольних відвідувань. Адміністрація Університету підтримує участь викладачів у закордонних стажуваннях, проектах та програмах як у коротко-, так і в середньострокових. Варто відзначити можливості, які надає викладачам офіс «Агенти змін», що стосуються всебічної підтримки при написанні та подачі грантових проєктів. Наявна PhD та докторантура зі спеціальності 051 Економіка. Близько 10% випускників (не менше одного випускника) щорічно вступають на PhD програми. Загалом за 15 років захищено 5 докторів наук та більше 70 кандидатів наук.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом моральної та матеріальної підтримки викладачів, які публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (зменшення річного навантаження на наступний навчальний рік на 20 годин за одну публікацію), а також НПП, які підготували переможців олімпіад та наукових конкурсів (зменшення річного навантаження на наступний навчальний рік на 10 годин за кожного переможця), що регламентовано Положенням про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://pnu.edu.ua/документи>). Для закінчення дисертаційних робіт, написання підручників, монографій НПП надається творча відпустка відповідно до Положення про порядок надання творчих відпусток науковим і науково-педагогічним працівникам ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/документи>). Моральною формою заохочення викладачів є відзнаки: Медаль «За заслуги перед університетом», «Подяка ректора» відповідно до Положення про заохочувальні відзнаки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/документи>). У рамках участі Університету в міжнародному проєкті програми ЄС Еразмус+ КА 2. №586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання - MoPED» (<http://mopedproject.eu/ua/>) було створено Центр інноваційних освітніх технологій «PNU-EcoSystem», а викладачі долучилися до проєкту з розвитку потенціалу, спрямованому на модернізацію вищої освіти в Україні.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів ОП «Економічна кібернетика» повною мірою відповідає дисциплінам ОП з економічної кібернетики. Професіоналізм викладачів та їх оцінка здобувачами є вирішальними для результатів конкурсного добору. Проводяться заходи щодо залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу. Налагоджена система сприяння професійного розвитку викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Рекомендація: розглянути доцільність та можливість щодо індексації збірника наукових праць «Моделювання регіональної економіки», який видається кафедрою економічної кібернетики, у наукометричних базах Scopus/Web of Science. Відсутність такої індексації станом на 22.11.2019 р. не є недоліком у контексті Критерію 6, оскільки більшість викладачів кафедри володіють іноземними мовами (англійська, польська) на достатньо високому рівні та мають можливість публікувати результати власних наукових досліджень безпосередньо у іноземних періодичних виданнях, які індексуються в наукометричних базах Scopus/Web of Science.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, що відповідає спеціальності та ОП, забезпечує досягнення поставлених цілей в ОП з економічної кібернетики. Створена на інституційному рівні система стимулів з ключовими показниками діяльності сприяє розвитку викладацької майстерності, забезпечене врахування думки здобувачів вищої освіти в процесі конкурсного відбору викладачів кафедри та мінімізує конфлікт інтересів шляхом розподілу викладачів, що мають родинні зв'язки, за різними структурними підрозділами.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка фахівців спеціальності 051 Економіка, у т.ч. за ОП «Економічна кібернетика», здійснюється в 14 аудиторіях економічного факультету університету, у т.ч. 5 лекційних аудиторій (35,7%) обладнано мультимедійною апаратурою. Для здобувачів ОП доступно 7 спеціалізованих комп'ютерних лабораторій інформаційно-обчислювального центру, навчальний комплекс та лабораторії CISCO, Internet-центр, бібліотека з 14 читальними залами, електронна бібліотека повнотекстових видань (доступ <http://lib.pu.if.ua/elibrary.php>). Під час виїзду експертна група особливо відмічає обладнання 5 аудиторій електронними дошками нового покоління Smart karr. Під час зустрічей з адміністрацією університету, економічного факультету та гарантом ОП з'ясовано, що спільно з Республікою Польща планується будівництво Центру для проведення спільних зустрічей української та польської студентської молоді з метою інтеграції вітчизняних та іноземних студентів на єдиному освітянському майданчику (інтерв'ювання фокус-груп "Проректорат" та "Адміністрація" зустрічі №1,8, 20-21.11.2019).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Доступ до університетської дистанційної платформи навчання D-Learn (<http://www.d-learn.pnpu.edu.ua/>) для здобувачів вищої освіти є безкоштовним. До кожної дисципліни викладачами та співробітниками бібліотеки розробляється хрестоматія (оцифрована навчально-методична література), користування якою безкоштовно для здобувачів і яка знаходиться у вільному доступі за їх логінами і паролями. Платформа D-Learn містить також електронні ресурси лекцій, тестів, онлайн-консультації для всіх здобувачів, незалежно від форм навчання, у тому числі, взимку під час канікул. Перша перевірка на плагіат є безкоштовною для здобувачів (перевіряється 10% усіх магістерських робіт відібраних випадковим чином шляхом жеребкування за присутності студентів).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Дотримання принципів щодо безпечності життя та здоров'я здобувачів вищої освіти відображено у стратегії ЗВО (<https://pnu.edu.ua/стратегія-розвитку-університету>), які реалізуються створеним для цих цілей структурним підрозділом університету - Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vvprr.pnu.edu.ua/>). На інтернет-сторінці ЗВО (<https://vvprr.pnu.edu.ua/безпечність-освітнього-процесу>) розміщено низку нормативно-правових актів щодо безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Діяльність Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи передбачає, у тому числі, проведення просвітницької роботи з таких питань: організаційно-інформаційне забезпечення, психолого-педагогічний супровід навчального процесу, у т.ч. організація просвітницької роботи та профілактичної роботи зі студентами із залученням інституту академічного кураторства, комплексне планування та системне проведення морально-етичних, інтелектуально-духовних, екологічних, національно-патріотичних заходів тощо (інтерв'ювання фахівців відділу, 21.11.2019).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти ОП «Економічна кібернетика» має багаторівневу структуру – загально університетську, факультетську, кафедральну та особистісну. Підтримка на усіх рівнях є продуманою та дієвою. Окремо відзначаємо розробку та впровадження "Путівника студента" (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2019-20-24.11-1.pdf). Студентський сенат долучається до забезпечення потреб здобувачів та їх дозвілля. Профбюро забезпечує захист прав студентів, зокрема, через моніторинг умов проживання у гуртожитках (житлово-побутова комісія). Відділ виховної роботи у відповідності до моделі виховної діяльності Університету виконує низку важливих і корисних функцій для забезпечення консультативної та соціальної

підтримки здобувачів вищої освіти: якщо виявлено у певних здобувачів потенційну девіантну поведінку (їх частка не перевищує 5% у загальній кількості респондентів), ця інформація конфіденційно доводиться декану відповідного факультету для превентивної діяльності щодо цих здобувачів. Інститут кураторства підтримується на рівні ЗВО і стимулюється доплатами. Щочетверга відбувається робота школи кураторів, на якій відбувається обмін досвідом і обговорення питань, пов'язаних із організацією освітнього процесу

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчальні корпуси та комунальні приміщення університету обладнано спеціальними ліфтами для осіб з обмеженими фізичними можливостями, наявні пандуси для їх вільного доступу. Відповідно до плану-графіку пристосування приміщень університету щодо задоволення потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп (https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/04/dostupnist_dlya_malomobilnykh_group_2018-1.pdf) у корпусах ЗВО встановлено спеціальне обладнання (широкі двері, пандус, поручні в приміщеннях, підйомники, спеціальні туалетні кімнати тощо) для осіб з особливими освітніми потребами. Житлово-побутова комісія спільно зі студентським профбюро забезпечує поселення цих осіб на нижні поверхи у ближньому гуртожитку. Передбачено надання індивідуальних графіків навчання вагітним жінкам та студентам з малими дітьми; для цієї категорії осіб існують позитивні практики проведення он-лайн відео-консультацій з поточних дисциплін та інші способи комунікації та сприяння їх ефективному навчанню, зокрема, узгодження індивідуального графіку складання сесії за сприянням профкому та сенату студентів. Комунікацію з особами з особливими освітніми потребами профком студентів здійснює у вільному форматі через свій офіційний сайт, через чат профкому у месенджерах Telegram і Instagram (інтерв'ювання фокус-груп "Проректорат", "Студентське самоврядування", зустрічі №1,5, 20.11.2019).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У випадку виникнення конфліктних ситуацій в університеті діє гаряча лінія ректора, введено посаду провідного фахівця з питань запобігання і виявлення корупції. Відділом виховної та психолого-педагогічної роботи проводяться заходи, які спрямовано на профілактику насильства, булінгу, гендерної дискримінації в освітньому просторі, конструктивної взаємодії. Результати опитування надаються ректору, декану, завідувачу кафедри для превентивних заходів щодо осіб, схильних до латентної девіантної поведінки. Загалом, при виникненні конфліктних ситуацій, студенти надають інформацію до студентського сенату, який, у свою чергу, повідомляє про це заступника декана відповідного факультету. Подібні випадки в межах ОП «Економічна кібернетика» не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Путівник студента, доступ до комп'ютерних лабораторій, матеріально-технічної бази університету створює інституційні умови, сприятливі для навчання. В Університеті є довіра до інституційних правил, які діють на випадок виникнення конфліктних ситуацій. Потенційні конфлікти вирішуються в межах факультету. У ЗВО діє достатня кількість спеціалізованих комп'ютерних лабораторій інформаційно-обчислювального центру, навчального комплексу та лабораторії CISCO, Internet-центр, бібліотека з 14 читальними залами, електронна бібліотека повнотекстових видань. Наявний безкоштовний доступ до дистанційних платформ навчання і оцифрованих хрестоматій для навчальних дисциплін. Навчальний корпус обладнаний спеціальними ліфтами для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Діяльність Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи передбачає, проведення просвітницької роботи з питань запобігання конфліктним ситуаціям. Студентський профком і студентський сенат допомагає у вирішенні організаційних питань у освітньому процесі особам із обмеженими можливостями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Рекомендація щодо підвищення якості ОП - при перспективному плануванні змін у структурі навчального плану ОП передбачити фінансову можливість щодо придбання спеціалізованого програмного забезпечення (якщо не існує умовно безкоштовних його аналогів) для оновлених дисциплін з метою підтримки високої якості надання освіти здобувачам ОП, зокрема, за рахунок європейських грантових програм.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

"Путівник студента", доступ до комп'ютерних лабораторій CISCO, бібліотека з 14 читальними залами, оцифровані хрестоматії по дисциплінам, умови для релевантного навчання здобувачів з особливими освітніми потребами, робота студентського сенату і профкому сприяє навчання і довірі до керівництва ЗВО при потенційному виникненню конфліктних питань. Діяльність відділу виховної та психолого-педагогічної роботи спрямовано на попередження конфліктних ситуацій шляхом проведення просвітницької роботи зі здобувачами вищої освіти.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається відповідно з визначеною загальноінституційною політикою, яка визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-zorhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-«Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliya-Stefanyka».pdf>). Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються у результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками і роботодавцями, а також внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. Зокрема, освітня програма «Економічна кібернетика» переглядалася на підставі листа МОН України від 13.04.2018 року №1/9-234 щодо навчання студентів з питань безпеки життєдіяльності та Ухвали Вченої ради № 5 від 29 травня 2018 р. Університету. У навчальний план ОП «Економічна кібернетика» було введено окрему позакредитну дисципліну «Охорона праці в галузі». Відповідно до цієї ж Ухвали Вченої ради Університету у навчальному плані ОП «Економічна кібернетика» назву дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» замінено на «Applied economics» як таку, що чітко демонструє об'єкт та предмет дисципліни і дозволяє формувати у магістрів набір відповідних їй компетентностей та програмних результатів навчання.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Пропозиції здобувачів вищої освіти при розробці та перегляді ОП «Економічна кібернетика» збираються проектною робочою групою на чолі з гарантом неперервно протягом усього часу провадження освітнього процесу. В Університеті діє соціологічний моніторинг «Викладач очима студента». З його допомогою створюється можливість оцінки студентами якості роботи професорсько-викладацького складу та шляхів її підвищення. Опитування здійснюється за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій на базі сервісу poll.pu.if.ua. Провідна роль в організації опитувань та обробці їх результатів належить Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vvprr.pnu.edu.ua/>) та Навчально-науковому центру якості надання освітніх послуг і дистанційного навчання (<https://ceeq.pnu.edu.ua/>). Оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом соціологічних опитувань студентів та студентського моніторингу освітнього процесу, проведення щорічного аналізу відповідними структурами. Процес опитування здобувачів дозволяє визначати їх рівень задоволеність обранням ЗВО та спеціальністю, створює рейтинг і антирейтинг дисциплін і викладачів. Інформація надходить ректору і враховуються як на кадровій комісії, так і при перегляді освітніх програм кожного навчального року. Студентський сенат проводив факультетський захід «Без табу» у межах якого студенти мали змогу задати будь-які

питання викладачам, а останні – отримати зворотній зв'язок від студентів у неформальній, дружній атмосфері. Звернення студентів до сенату дозволяє формувати пропозиції щодо оновлення змісту дисциплін і в підсумку до перегляду освітніх програм. Голові студентського сенату надається слово на Вченій раді Університету, після чого відбувається голосування за підготовлені пропозиції.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються у результаті зворотного зв'язку з роботодавцями, а також внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. До складу Екзаменаційної комісії можуть входити представники територіальних або галузевих представницьких органів роботодавців. Програма, методика та форма проведення екзамену, порядок організації захисту кваліфікаційних робіт (проектів) бакалаврів та магістрів, критерії оцінювання компетентностей погоджуються з територіальними або галузевими представницькими органами роботодавців. Зміст і послідовність проходження практики визначається програмою практики, яка розробляється кафедрою за участі представників роботодавців. Моніторинг якості організації практики забезпечують щорічні опитування потенційних роботодавців. У контексті вищезазначеного до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості залучалися представники Головного управління статистики в Івано-Франківській області, АТ «Прикарпаттяобленерго», ТзОВ «Імперово Фудз», ПП «Консалтіма Груп», Івано-Франківське обласне управління АТ «Ощадбанк» та ін.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП «Економічна кібернетика» акумулюється викладачами кафедри економічної кібернетики через використання соціальних мереж (сторінка кафедри економічної кібернетики у Facebook), організацію зустрічей з випускниками ОП в рамках курсу «Від теорії до практики: секрети успіху», підтримку особистих контактів викладачів кафедри з випускниками ОП. Типовими траєкторіями працевлаштування випускників ОП є банківський сектор, IT – компанії, органи державної влади і місцевого самоврядування. З 2020-2021 року ректором планується запровадити програми 7-річного моніторингу кар'єрного шляху випускників усіх ОП Університету з метою отримання зворотного зв'язку щодо ефективності ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО систематично здійснює процедури внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг про що свідчать проведені за 5 років заходи: Моніторинг якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами університету (Наказ ректора ПНУ № 575 від 17 жовтня 2013 року «Про організацію моніторингу якості надання освітніх послуг»). Моніторинг якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами університету (Наказ ректора ПНУ № 635 від 21.10.2014р. «Про організацію моніторингу якості роботи навчальних структурних підрозділів університету»). Створено Постійну комісію Вченої ради ПНУ з моніторингу якості надання освітніх послуг (Наказ ректора ПНУ № 672 від 03 листопада 2014 р. «Про склад постійних комісій Вченої ради університету»). Внутрішній аудит роботи кафедр з питань навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. (Розпорядження ректора ПНУ № 5-р від 09.02.2017 р.). Перевірка готовності навчальних структурних підрозділів до акредитації університету. (Наказ ректора ПНУ № 584 від 6 жовтня 2017 року «Про заходи щодо підготовки до акредитації університету»). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Nakaz-%e2%84%96-584-vid-06.10.2017-r.-Prozakhodyshchodo-pidhotovky-do-akredytatsii-universytetu.pdf>. Проведено внутрішній аудит навчальних підрозділів (грудень 2018 р.). Варто відмітити, що за результатами останнього аудиту внутрішньою комісією суттєвих недоліків виявлено не було. Університет планує відмовлятися від освітніх програм, в яких упродовж трьох останніх років формуються малокомплектні групи (менше 10 здобувачів на кожному курсі за освітньою програмою). Разом із цим, адміністрація ЗВО має плани збереження та підтримки цінних (пріоритетних) для держави ОП навіть за умови їх збитковості та малокомплектності груп.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною комісією, що проводила попередню акредитацію спеціальності «Економічна кібернетика» були висловлені зауваження, які дозволили б поліпшити якість підготовки фахівців: активізувати роботу з підготовки і видання викладачами підручників та навчальних посібників з грифом МОН України; поширювати наукові зв'язки з провідними навчальними та науковими закладами України та інших країн у галузі економіки. З метою покращення якості наукової роботи і навчально-виховного процесу кафедра економічної кібернетики налагодила активну співпрацю з вітчизняними центрами університетської освіти та науково-дослідними установами, зокрема, з Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України (м. Харків), Інститутом Регіональних Досліджень НАН України (м. Львів), Причорноморським науково-дослідним інститутом економіки та інновацій (м. Одеса), з кафедрами економічної кібернетики Київського, Львівського, Чернівецького, Запорізького національних університетів, Київського, Тернопільського, Харківського національних економічних університетів. Викладачами кафедри підготовлено 4 навчальні посібники: «Практикум з інформатики і комп'ютерної техніки», «Математичні методи в економіці», «Математика для економістів: теорія та застосування», «Менеджмент організацій».

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Стратегічні цілі розвитку університету, у відповідності до яких сформульовані цілі ОП «Економічна кібернетика», визначаються як: формування висококваліфікованих професіоналів шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на засадах академічної доброчесності; становлення інноваційної корпоративної культури якості. Відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату в академічному середовищі університету (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаніка.pdf>) здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в наступному: - інформуванні здобувачів вищої освіти про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування; - організації бібліотекою та виховним відділом заходів з популяризації основ інформаційної культури; - формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання; - щорічному проведенні для докторантів і аспірантів лекцій з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату; - формування, видання і розповсюдження методичних рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела; - ознайомленні здобувачів вищої освіти, викладачів та науковців із даним Положенням через офіційний Web-сайт Університету». В університеті з 2018 року діє перевірка кваліфікаційних робіт СВО «магістр» на дотримання принципів академічної доброчесності. Починаючи з 2020 р в університеті планується запровадження перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт СВО «бакалавр». Позитивними наслідками впровадження принципів академічної доброчесності є призові місця на олімпіадах, конкурсах наукових робіт, рівень унікальності кваліфікаційних робіт, поява дисциплін зі спеціальності на англійській мові, інтернаціоналізація складових ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Інституційні положення сприяють реагування внутрішньої системи забезпечення якості освітньої програми на відгуки стейкхолдерів, зміни ринку праці і уподобань магістрантів. Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається відповідно з визначеною загальноінституційною політикою, яка визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу. Положення про запобігання академічному плагіату в академічному середовищі університету сприяє поліпшенню культури якості в університеті. Провідна роль в організації опитувань та обробці їх результатів належить Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи та Навчально-науковому центру якості надання освітніх послуг і дистанційного навчання. Організація зустрічей з випускниками ОП в рамках курсу «Від теорії до практики: секрети успіху» сприяє врахуванню думки випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Існують випадки, коли опитування здобувачів, що проводять викладачі для оцінювання якості викладання дисциплін, фактично не є анонімними; це викривлює результати такої внутрішньої оцінки якості та унеможливує отримання правдивих у повній мірі відповідей здобувачами вищої освіти. Результати соціологічних опитувань на рівні факультету та університету не завжди доводяться до відома опитуваних фокус-груп студентів; як наслідок, розривається зворотний зв'язок щодо їх релевантної імплементації.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Згідно до інституційного підходу всі підкритерії 8.1-8.7 критерію 8 у повній мірі враховано у практиці діяльності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника». Таким чином, існуючі окремі недоліки з цих підкритеріїв в їх цілісності можна вважати не суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Документи ЗВО, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу знаходяться у відкритому доступі за лінкою: <https://pnu.edu.ua/документи>, серед них: Статут, Положення про принципи діяльності навчально-наукових підрозділів, Положення, про винагороди студентам, Положення про підготовче відділення для іноземних громадян Положення про запобігання академічному плагіату, Положення про порядок присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників Перелік пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і розробок на 2016-2020 роки, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу. В освітньому процесі активно використовуються сучасні месенджери (зокрема, Viber), за допомогою яких доводять актуальну інформацію до відома студентів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти у відкритому доступі має ОП «Економічна кібернетика», а проект ОП розмістив на сайті новин (<https://nmv.pnu.edu.ua/category/новини>) офіційного сайту університету, який членам експертної комісії не вдалося виявити. В ОП з економічної кібернетики не було вказано зворотнього зв'язку (електронної скриньки або інших засобів комунікації) для налагодження зворотного зв'язку із стейкхолдерами.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Сайт кафедри постійно оновлюється старшим лаборантом кафедри, який є асистентом за сумісництвом, випускником ОП «Економічна кібернетика» і кандидатом економічних наук за спеціальністю 08.00.11 Математичні методи, моделі та ІТ в економіці. На сайті <https://nmv.pnu.edu.ua/mahistratura/051-економіка> розміщено всю необхідну інформацію про ОП «Економічна кібернетика» в достатньому обсязі для інформування стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них у відкритому доступі та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми, що було визначено в процесі спілкування з фокус-групами ректорату, здобувачів вищої освіти, професорсько-викладацького складу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Рекомендується започаткувати новий порядок розміщення ОП «Економічна кібернетика» на офіційному сайті кафедри економічної кібернетики ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», який буде включати механізм налагодження зручного і зрозумілого каналу комунікаційного зв'язку (електронна скринька, месенджер, електронна форма тощо) з гарантом ОП і відповідною групою забезпечення.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Інституційні положення, які розроблено у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника» і розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті, сприяють визначенню чітких і зрозумілих правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП «Економічна кібернетика».

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Место для ввода текста.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень А
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень А
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень А
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень А
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень А
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень А
Критерій 10. Навчання через дослідження	Виберите елемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи Место для ввода текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис) (ПБ)

Члени експертної групи (електронні підписи) (ПБ)

(ПБ)